

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

§ Społeczny udział w tworzeniu lokalnego prawa

Lepiej współdecydować
niż protestować, gdy już inni podjęli decyzję w naszej sprawie
– radzi Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

„Samorząd terytorialny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców”.

Europejska Karta Samorządu Lokalnego

Ten fundamentalny zapis Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego brzmi dla nas ciągle jak postulat czekający na spełnienie. Autentyczny samorząd to przekazanie części władzy obywatelom. Bez ich udziału zamienia się co najwyżej w administrowanie sprawami społecznymi.

Ustawa o samorządzie gminnym

Rozdz. 1, art. 5

„1. W wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy.

2. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy”.

Jak sprawić, aby władze lokalne i mieszkańcy optymalnie współpracowali na rzecz realizacji dobra wspólnego?

Jaką rolę mogą tu odegrać konsultacje społeczne?

Co zrobić, aby stały się one trwałym i żywym mechanizmem demokracji lokalnej?

Jak powinny być zorganizowane i przeprowadzone?

To tylko niektóre z pytań, jakie mimo 20 lat doświadczenia samorządowego są nadal aktualne.

Na te i inne pytania stara się odpowiedzieć Państwu Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej poprzez dwie publikacje wydane w ramach projektu „**Budowa i upowszechnienie modelowego programu z zakresu społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego. Monitoring legislacji w samorządach**”. Pierwsza adresowana jest do przedstawicieli administracji samorządowej, a druga do przedstawicieli społeczności lokalnych. Prezentujemy je w dalszej części naszego folderu.

Samorządowcy, zapraszamy do konsultacji społecznych!

Problematyka konsultacji społecznych stanowi od wielu lat ważny element refleksji nad jakością demokracji lokalnej w Polsce, zwłaszcza w dziedzinie współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi. Polskie prawo samorządowe włączyło konsultacje do repertuaru instytucji demokracji bezpośredniej.

Dlaczego konsultacje w samorządzie są ważne?

1. Są w określonych sytuacjach wymagany element procedur decyzyjnych.
2. Lepiej pozwalają rozpoznać potrzeby społeczne i wykorzystać zbiorową wiedzę obywateli.
3. Tworzą szansę dla unikania błędów w podejmowaniu decyzji.
4. Służą obniżeniu kosztów społecznych podejmowanych decyzji.
5. Pozwalają uniknąć konfliktów wokół realizacji przedsięwzięć.
6. Tworzą pozytywny wizerunek i klimat zaufania w działaniach władz samorządowych.
7. Zapewniają przejrzystość władzy lokalnej i poczucie odpowiedzialności po stronie mieszkańców.

Zachęcamy Państwa do lektury i praktycznego wykorzystania wiedzy zawartej w naszym przewodniku:

Jak prowadzić konsultacje społeczne w samorządach?

Zasady i najlepsze praktyki współpracy samorządów z przedstawicielami społeczności lokalnych

Praca zbiorowa pod redakcją merytoryczną ekspertów Polskiego Instytutu Demokracji Lokalnej.

Autorzy: Andrzej Ferens, Robert Kondas, Ilona Matysiak, Grzegorz Rzeźnik, Mariusz Szyski.

Czego dowiecie się Państwo z naszego opracowania?

1. Jak należy rozumieć i na czym polega istota konsultacji społecznych?
2. Jakie są cele i zasady konsultacji w procesie tworzenia prawa lokalnego?
3. Poznać Państwo aktualny stan regulacji prawnych, polskich i europejskich, dotyczących procedur konsultacyjnych.
4. Poznać Państwo europejskie i polskie dobre praktyki w zakresie konsultacji społecznych.
5. Uzyskanie Państwo wiedzę jak zaplanować i przeprowadzić procedurę konsultacyjną w Waszym samorządzie.

Czy wiesz, że jako obywatel masz prawo do... ?

Radni w Twoim samorządzie podejmują dziesiątki, a nawet setki uchwał rocznie. Wiele z nich dotyczy bezpośrednio Ciebie. Nie zawsze jesteś z nich zadowolony. Chciałbyś mieć wpływ na wysokość podatków i opłat lokalnych, strategię rozwoju, inwestycje w Twojej okolicy i wiele innych żywotnych dla Ciebie spraw. Jako obywatel masz do tego prawo, bo **samorząd lokalny to my wszyscy!**

Zacznij aktywnie uczestniczyć w procesie stanowienia prawa miejscowego. Określenie wzajemnych ram konsultacji pomiędzy organami samorządu terytorialnego a mieszkańcami i ich organizacjami, to krok w kierunku partnerskiego dialogu na rzecz zrównoważonego rozwoju środowiska lokalnego.

Jak to zrobić? Pomoże Ci w tym nasz poradnik:

Legislacja w samorządzie terytorialnym. Monitorowanie prawa miejscowego przez społeczności lokalne. Poradnik dla społeczności lokalnych

Praca zbiorowa pod redakcją merytoryczną ekspertów Polskiego Instytutu Demokracji Lokalnej.

Autorzy: Marcin Bąkiewicz, Mariusz Szyrski.

Nasza publikacja to kompendium elementarnej wiedzy na temat samorządowej legislacji.

Znajdziesz tam:

- omówienie podstaw prawnych stanowienia prawa miejscowego oraz możliwości udziału w tym procesie przedstawicieli społeczności lokalnych;
- katalog zadań jednostek samorządu terytorialnego, z podkreśleniem tych, na które aktywnie mogą wpływać przedstawiciele społeczności lokalnych;
- prezentację modelowej konstrukcji aktu prawa miejscowego;
- usystematyzowany katalog narzędzi i technik partycypacyjnych;
- przykłady sposobów monitorowania procesu stanowienia prawa miejscowego;
- przykłady organizacji społecznych na Mazowszu biorących aktywny udział w stanowieniu aktów prawnych przez organy samorządu terytorialnego.

Publikacje dostępne są powszechnie i nieodpłatnie, przede wszystkim w formie elektronicznej poprzez stronę FRDL www.frdl.org.pl.

Projekt „Budowa i upowszechnienie modelowego programu z zakresu społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego. Monitoring legislacji w samorządach” miał na celu ułatwienie i pomoc w efektywnej współpracy stron społecznej i samorządowej przy podejmowaniu decyzji i stanowieniu prawa lokalnego.

Działania projektu obejmowały:

- Przygotowanie i wydanie dwóch publikacji: dla przedstawicieli społeczności lokalnych oraz dla administracji samorządowej na temat sposobów i prawnych możliwości prowadzenia konsultacji społecznych. Opracowania przed opublikowaniem poddane zostały konsultacji ze środowiskami, do których są adresowane, aby przekazywana treść jak najlepiej odpowiadała ich potrzebom i oczekiwaniom.
- Pilotaż wdrożenia systemu monitoringu stanowienia prawa i zasad konsultacji społecznych, przeprowadzony z udziałem przedstawicieli administracji samorządowej i społeczności lokalnych na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim.
- Warsztaty dla przedstawicieli władz samorządowych w zakresie wdrażania zasad konsultacji społecznych.
- Konferencję prezentującą rezultaty wdrożeń pilotażowych i promującą przygotowane poradniki (Warszawa, październik 2010 roku).

Rezultaty wdrożeń i publikacje dostępne są poprzez stronę internetową Fundacji: www.frdl.org.pl

Projekt realizowany jest w ramach priorytetu V „Dobre rządy” PO KL, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach konkursu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (zał. w 1989 r.) jest największą organizacją pozarządową wspomagającą samorządy terytorialne w Polsce. Misją FRDL jest szerzenie idei samorządności obywatelskiej rozumianej jako podstawowa forma demokracji.

Fundacja to sieć 16 regionalnych ośrodków z filiami, 4 wyższe szkoły administracji publicznej, Polski Instytut Demokracji Lokalnej i Biuro Zarządu w Warszawie.

Adresatami działań FRDL są samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. FRDL oferuje szkolenia i doradztwo, specjalistyczne programy dotyczące wszystkich dziedzin istotnych dla samorządów oraz w zakresie aktywizacji obywatelskiej w Polsce i zagranicą, w krajach będących w okresie transformacji ustrojowej. FRDL prowadzi prace badawcze, zabiera głos w debatach publicznych, organizuje branżowe fora pracowników administracji samorządowej (obecnie 80). W ciągu 20 lat działalności FRDL z jej szkoleń skorzystał ponad milion osób.

Fundacja została wyróżniona: Nagrodą Honorową Forum Ekonomicznego w Krynicy (2004 r.), Nagrodą Główną Premiera w konkursie Pro Publico Bono (2000 r.), UN Habitat Scroll of Honour (1995 r.).

Po więcej informacji o naszej działalności, realizowanych projektach i po adresy Regionalnych Ośrodków FRDL i WSAP zapraszamy na stronę:

www.frdl.org.pl

FRDL jako organizacja pozarządowa współpracująca z administracją samorządową wspiera rozwój partycypacji społecznej. Najważniejsze z realizowanych obecnie projektów w tej dziedzinie to:

- Projekt systemowy: „**Decydujmy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych**” – projekt partnerski realizowany w ramach PO KL (2010-2014). www.decdujemyrazem.pl; www.partycypacjaspoleczna.pl
- Projekt „**Program monitorowania realizacji zasady partycypacji społecznej w samorządach lokalnych**” to VI edycja programu „**Przejrzysta Polska**” (2009-2010) www.przejrzypolska.pl

Polski Instytut Demokracji Lokalnej (PILD)

Instytut badawczy, działający w ramach Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej. Celami Instytutu są: opracowanie i upowszechnianie modelowych rozwiązań sprzyjających rozwojowi lokalnemu oraz poszukiwanie i wdrażanie takich nowoczesnych rozwiązań instytucjonalnych i prawnych, które najlepiej służą rozwojowi samorządności i demokracji lokalnej. Dla realizacji tych celów Instytut prowadzi badania, publikuje raporty, stanowiska, propozycje rozwiązań w sferze metodologii, organizacji i legislacji.

Polski Instytut Demokracji Lokalnej dokonał redakcji merytorycznej publikacji wydanych w ramach projektu „**Budowa i upowszechnienie modelowego programu z zakresu społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego. Monitoring legislacji w samorządach**”:

- **Jak prowadzić konsultacje społeczne w samorządach?**
Zasady i najlepsze praktyki współpracy samorządów z przedstawicielami społeczności lokalnych
Przewodnik dla samorządów
- **Legislacja w samorządzie terytorialnym.**
Monitorowanie prawa miejscowego przez społeczności lokalne
Poradnik dla społeczności lokalnych

Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej

Pl. Inwalidów 10
01-552 Warszawa